

DEBAT CIUTADÀ (XXXIII)

OPINIÓ CIUTADANA SOBRE EL TURISME (VIII): MILLOREN LES EXPECTATIVES PERÒ...

PERCEPCIONS

A la Fundació Gadeso sempre hem defensat que l'opinió dels ciutadans i ciutadanes de les Illes és tan vàlida o més que la de qualsevol expert en tots els àmbits de la nostra societat. Aquesta màxima també s'ha d'aplicar al turisme, on, a més de conèixer les postures de les persones relacionades directament amb aquesta activitat, és necessari analitzar quines opinions en té la població de Balears.

Per aquest motiu publicam aquest número de *Quaderns Gadeso*, centrat en l'opinió que tenen els ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears de la principal activitat econòmica de la nostra comunitat. Així doncs, entre d'altres, es tractaran temes com les perspectives que té la ciutadania envers la temporada alta turística 2011, les fortaleses i debilitats observades o la percepció dels de l'ocupació laboral dins el sector turístic.

Lògicament, i com es podrà veure en les següents pàgines, tots els resultats es troben fortament influïts pel context de crisi socioeconòmica que afecta tant a la nostra comunitat com als principals països emissors de turistes.

Val a dir que aquest número forma part de l'habitual sèrie de *Quaderns Gadeso* dedicada al turisme. En properes edicions analitzarem l'opinió dels turistes i dels empresaris i la situació actual de la Platja de Palma.

El context de crisi socioeconòmica que estam patint arreu d'Espanya és un factor que s'ha de tenir en compte a l'hora d'analitzar l'opinió ciutadana del turisme a Balears. Així doncs, i com es pot comprovar a la taula número 1, la majoria dels illencs considera que *el turisme serà la locomotora que lideri la recuperació econòmica a la nostra comunitat*, superant en dos punts la percepció del mes de gener (data de la darrera investigació).

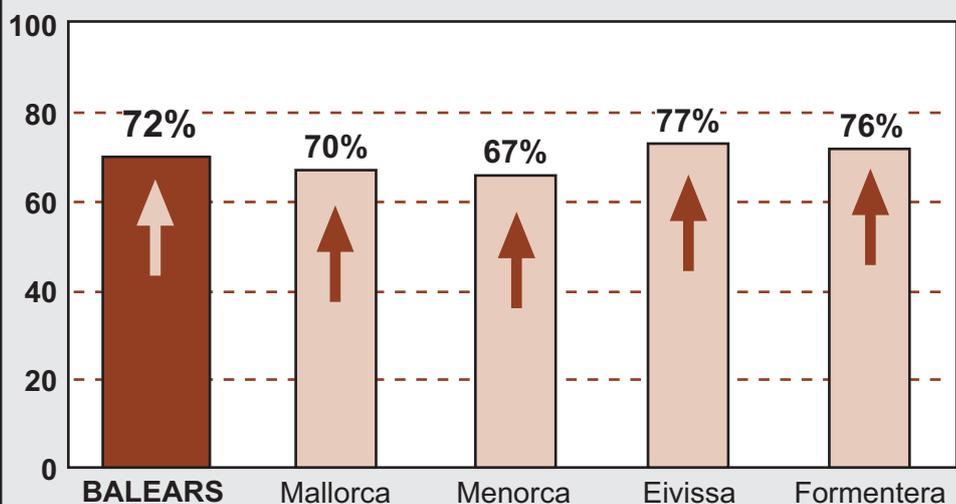
Segons la percepció ciutadana, la crisi que afecta als sectors de la construcció i d'empreses associades a l'activitat immobiliària no té una sortida a curt termini i, per això, es valora que el sector dels serveis i especialment el del turisme pot liderar la reactivació de les economies illenques. Val a dir que quan diem "turisme" no ens referim únicament

a l'allotjament, sinó també a altres subsectors que aporten un valor afegit al nostre producte turístic: la denominada oferta complementària, que comprèn activitats relacionades amb la restauració, l'oci, la natura, la cultura...

Per illes, a **Eivissa** i a **Formentera** és on aquesta opinió és més compartida, mentre que **Mallorca** i **Menorca** es situen per sota la mitjana. Així i tot, a totes les illes s'ha enregistrat un augment dels que creuen que el turisme serà la locomotora de la recuperació.

En definitiva, l'**activitat turística** es continua veient com l'únic motor que encara funciona a la nostra comunitat, encara que tengui escassa potència i poca velocitat. A les pàgines següents s'analitzarà amb més detall aquesta percepció ciutadana.

Donada la important recessió econòmica que pateix la nostra comunitat, **¿creieu que el turisme serà la locomotora que lideri la recuperació de la nostra economia?** (% respostes afirmatives)

TAULA N° 1
Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2011

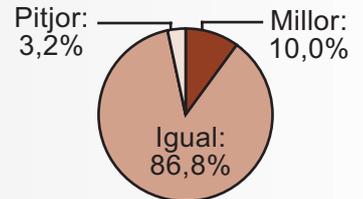
Mostra: 900 entrevistes, distribuïdes proporcionalment per illes.
Nivell de confiança: 95,5%. Error màxim: +3,3%. Treball de camp: Juny 2011

MÉS TURISTES = MÉS RENDIBILITAT?

Les perspectives per la temporada alta que ara comença són, pel que fa al nombre de visitants, positives. No obstant, hem de tenir en compte diversos factors que matissen aquestes expectatives. Primer, encara que sigui significatiu el nombre de visitants, el rellevant és la rentabilitat. Segon, que aquest sector no es redueix només a l'allotjament, hi ha que incloure la denominada oferta complementària. Tercer, en la taula n° 2, es reflexa les perspectives del conjunt de Balears amb un saldo positiu de 6.8. Però en les altres taules es reflexen les perspectives de cada illes, que com es pot veure són diferents.

Tot i això, es detecta un augment de les opinions positives de cara a la temporada alta 2011 respecte a les anteriors investigacions (QG 168 i QG 181).

PERSPECTIVES 2011 A LES ILLES BALEARS (comparació amb 2010)

SALDO: +6,8

TAULA N°2 - Font: Baròmetres Gadeso, Juny 2011

MALLORCA: PERSPECTIVES TEMPORADA 2011

TAULA N°3	Allotjament	Oferta Com.	GLOBAL
Millor	15,0% ↑	4,0% ↑	9,5% ↑
Igual	83,0%	92,0%	87,5%
Pitjor	2,0% ↓	4,0% ↓	3,0% ↓
SALDO	+13	0	+6,5

Font: Baròmetres Gadeso, Juny 2011

A **Mallorca**, la percepció global és positiva (+ 6.5). Però aquesta positivitat es basa fonamentalment en la bona ocupació hotelera i d'allotjament turístics prevista (+13), però no és així a l'oferta complementària a on el saldo és "neutre" (0).

En qualsevol cas, el més destacable és que una majoria de persones creuen que la temporada a l'illa serà molt similar a l'enregistrada l'any passat.

MENORCA: PERSPECTIVES TEMPORADA 2011

Malgrat els esforços per oferir una oferta diferenciada de la resta de les illes i per millorar la connectivitat del transport aeri, i a pesar de la millora de les perspectives, a **Menorca** és manifesta unes perspectives negatives (-0.2). És la única illa que presenta un saldo global negatiu.

Els sector d'allotjaments manifesta unes perspectives lleugerament positives (+2) però a l'oferta complementària les perspectives són notoriament negatives (-2.5).

	Allotjament	Oferta Com.	GLOBAL
Millor	7,0% ↑	4,0% ↑	5,5% ↑
Igual	88,0%	89,5%	88,8%
Pitjor	5,0% ↓↓	6,5% ↓	5,7% ↓
SALDO	+2	-2,5	-0,2

TAULA N°4

Font: Baròmetres Gadeso, Juny 2011

EIVISSA: PERSPECTIVES TEMPORADA 2011

TAULA N°5	Allotjament	Oferta Com.	GLOBAL
Millor	20,0% ↑↑	6,0% ↑	13,0% ↑↑
Igual	78,0%	91,0%	84,5%
Pitjor	2,0% ↓	3,0% ↓	2,5% ↓
SALDO	+18	+3	+10,5

Font: Baròmetres Gadeso, Juny 2011

Les perspectives globals a les Pitiüses (+10.5) són significativament més positives que les de la resta de les illes.

A **Eivissa** creix l'optimisme envers el sector de l'allotjament (+18), degut amb tota probabilitat a les bones perspectives d'ocupació aparegudes als mitjans de comunicació. L'oferta complementària, encara que amb menor intensitat, també presenta un saldo positiu (+3).

FORMENTERA: PERSPECTIVES TEMPORADA 2011

Formentera és, juntament amb Eivissa, l'illa on es detecta un major optimisme (+10.5).

Les perspectives són altament positives en referència a l'allotjament (+17) i al mateix temps també són positives respecte a l'oferta complementària (+4). De fet, els únics destins a on són positives les perspectives a l'oferta complementària són a Eivissa i Formentera.

	Allotjament	Oferta Com.	GLOBAL
Millor	18,0% ↑↑	6,0% ↑	12,0% ↑
Igual	81,0%	92,0%	86,5%
Pitjor	1,0% ↓	2,0% ↓	1,5% ↓
SALDO	+17	+4	+10,5

TAULA N°6

Font: Baròmetres Gadeso, Juny 2011

FORTALESES I DEBILITATS

Els ciutadans i ciutadanes tenen molt clares les fortaleSES i debilitats de la nostra activitat turística. Més encara, és molt significatiu que les seves valoracions siguin "madures" i, per això, dignes de tenir en compte. Si es considera la importància de reactivar el turisme amb criteris de major i millor competitivitat en el conjunt de la nostra economia, és necessari considerar també l'opinió ciutadana, i no només la del sector pròpiament dit.

AUGMENTEN ELS QUE OPINEN QUE EL TURISME ÉS LA BASE DEL NOSTRE BENESTAR

FORTALESES DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

TAULA N°7	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
És la base del nostre benestar	57,5 ↑	58,3 ↑	51,9 ↑	60,1 ↑	59,7 ↑
Ha generat llocs de feina	51,1 =	50,1 =	48,5 =	52,5 =	53,2 ↑
Ens ha obert a altres modes de viure	27,5 ↑	23,7 =	22,0 =	32,7 ↑	31,5 ↑

% respostes afirmatives Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2011

Des de fa temps, es considera que el turisme ha estat la **base del nostre benestar**, en tant que principal activitat econòmica de Balears. Tot i que la percepció ciutadana segueix condicionada per la situació de crisi, hi ha una remuntada en quant a la millora d'aquesta percepció. L'anterior investigació, situava aquest índex en un 55,3 i ara és del 57,5.

Pel que fa a la relació **activitat turística-llocs de feina**, s'aprecien percentatges molt similars als observats en l'anterior investigació, tot i que cal posar-los en correspondència en les perspectives d'ocupació laboral que fins ara

no mostraven cap millora. Aquestes perspectives estan molt afectades pel model seguit dins el sector turístic, basat en una mà d'obra intensiva i de baixa qualificació i que ens està conduint a una situació de desocupació i d'augment de la temporalitat i la precarietat. A la pàgina 4 d'aquest Quadern es tractarà amb més amplitud la vessant laboral de l'activitat turística.

Per últim, un de cada quatre illencs creu que els turistes, provinents de diferents països i cultures, **ens han obert a altres modes de viure**, percentatge que augmenta respecte la investigació anterior.

PREOCUPEN LA PRESERVACIÓ I ÚS DEL TERRITORI, AIXÍ COM L'EXCESSIVA ESTACIONALITAT

DEBILITATS DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

TAULA N°8	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Excessiva ocupació del territori	74,9 ↑	77,6 ↑	78,0 ↑	74,1 ↑	69,9 ↑
Excessiva estacionalitat	97,7 =	98,3 =	99,2 ↑↑	96,5 =	96,7 =
Excessiva dependència de l'activitat turística	72,9 =	75,9 =	76,5 =	68,9 =	70,4 =
Treball de baixa qualitat	72,3 =	82,5 =	84,3 ↑	61,7 =	60,5 =

% respostes afirmatives Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2011

L'**estacionalitat** de l'activitat turística continua sent la principal debilitat detectada per la ciutadania. Aquest problema endèmic a la nostra comunitat (en parlem fa dècades sense arribar a solucionar-lo), es manifesta una vegada més com una màxima preocupació pels seus efectes sobre l'activitat econòmica i sobre l'economia familiar, afectada també per un **treball de baixa qualitat**, caracteritzat per una contractació amb nivells de temporalitat i precarietat cada cop més elevats.

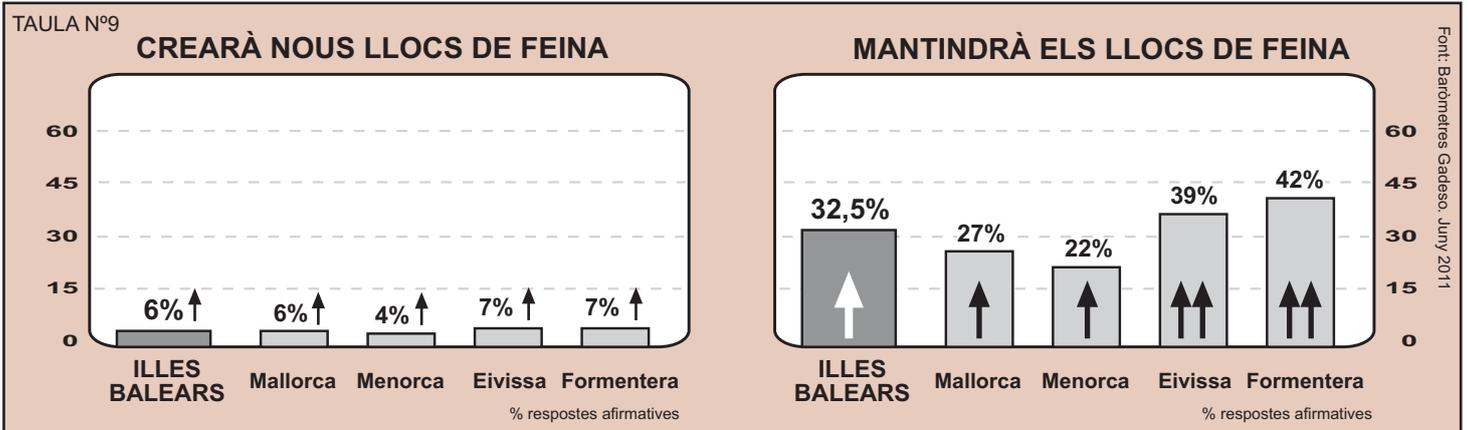
A la taura es pot veure com la percepció ciutadana d'una **excessiva dependència de l'activitat turística** a la nostra

comunitat es manté en els nivells de 2010.

Per últim, augmenta la preocupació per l'**excessiva i desordenada ocupació pel nostre territori**, doncs la ciutadania aprecia cada vegada més el nostre producte natural i paisatgístic com un factor fonamental de l'oferta turística.

En definitiva, la ciutadania percep cada cop amb més força la necessitat d'una reconversió del nostre model turístic per poder assolir una competitivitat essencial pel nostre lideratge en el turisme.

LLEUGERA MILLORA DE LES PERSPECTIVES D'OCUPACIÓ LABORAL

Malgrat el lleuger augment observat en els percentatges, encara són minoria els ciutadans i ciutadanes que consideren que a la temporada alta 2011 es crearan nous llocs de feina dins el conjunt de l'activitat turística. A **Mallorca**, a **Eivissa** i a **Formentera** s'observa un augment de 3 punts, mentre que a **Menorca** l'augment es una mica inferior. Això significa que, en general, la ciutadania encara no confia en què el principal sector econòmic de la nostra comunitat pugui absorbir el gruix dels aturats que hi ha actualment a Balears.

Respecte la investigació anterior, s'ha detectat un augment significatiu dels que creuen que es mantindran els llocs de feina dins el sector turístic. Cal destacar que aquesta millora de les percepcions és més elevada a **Eivissa** i a **Formentera**, mentre que a **Menorca** és menor. Això fa que es mantengui la preocupació en relació als denominats fixos discontinus, per a les persones que tenen una activitat concretada bàsicament en els cinc mesos de la temporada alta i pels que tenen contractes temporals vinculats al turisme.

ES MANTÉN LA VALORACIÓ SOCIAL DEL TURISME

Dins un context econòmic i social negatiu, s'observa un manteniment de la **valoració social** referida als treballs relacionats amb el sector turístic (encara que hi hagi un lleuger augment a **Eivissa**). Val a dir, que la crisi que estam patint afecta greument al mercat laboral i afecta les opinions envers aquest tema, que no es poden qualificar de positives.

Com es pot comprovar a la taula inferior, els indicadors referits a l'**estacionalitat** de l'activitat turística són els més negatius i els que més han augmentat en relació a la investigació anterior. Per part seva, també hi ha pitjors percepcions en l'**escassa valoració professional**, mentre que es mantenen les percepcions sobre els **horaris excessius** i els **baixos sous** que es donen en el turisme.

TAULA N°10

		VALORACIÓ SOCIAL			
Valoració S/10		Horaris excessius	Sous baixos	Activitat estacional	Escassa valoració professional
Mallorca	4,9 =	25% =	28% =	65% ↑↑	31% ↑
Menorca	4,6 =	24% =	27% =	66% ↑↑	34% ↑
Eivissa	5,4 ↑	21% =	25% =	57% ↑↑	27% ↑
Formentera	5,3 =	19% =	24% =	54% ↑↑	27% ↑

% respostes afirmatives

Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2011